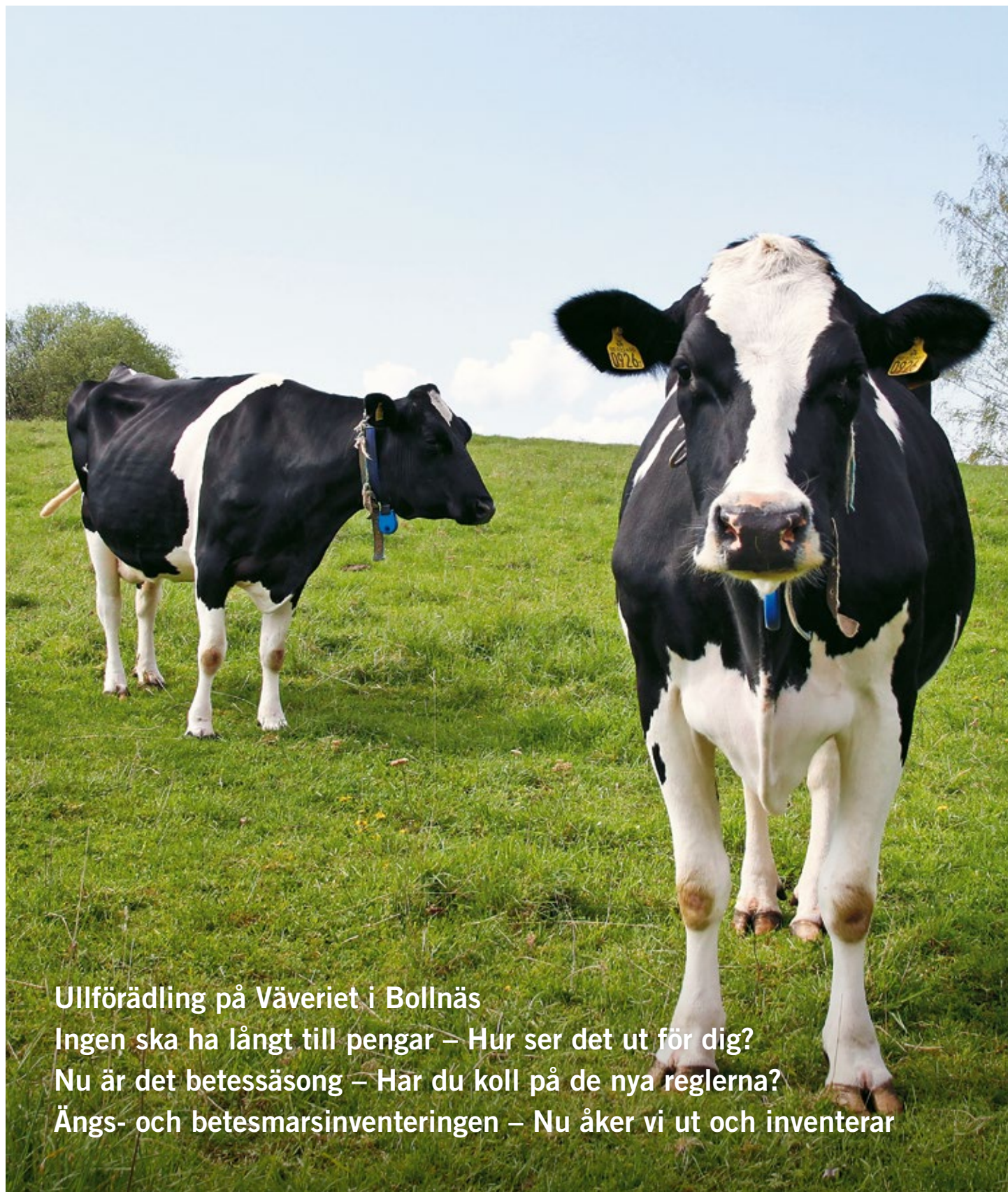

Landsbygdsnytt

Ullförädling på Väveriet i Bollnäs

Ingen ska ha långt till pengar – Hur ser det ut för dig?

Nu är det betessäsong – Har du koll på de nya reglerna?

Ängs- och betesmarsinventeringen – Nu åker vi ut och inventerar

Pris till Gästrikland och Hälsingland i Matverks riksfinal

I riksfinalen av produktutvecklingstävlingen Matverk 2017 kammade Gävleborg hem två priser.

Gästriklands bidrag Siw's krämiga Foie de Poulet kom på en tredje plats. Det är Siw Persson från Ockelbokäckling tillsammans med Martin Sonefors från Reco Meat som utvecklat produkten.

Hälsinglands bidrag HallåMiburgare tog hem ett hederspris för sitt "aptitliga marknadsmaterial". Bakom produkten står Hälsinge Hallåmi med Karin och Erik Svensson, Ulrika och Hans Frisk, Stefan Sundvall samt Annika Westman.

8 guldmedaljer till Gävleborg och Dalarnas mjölkproducenter

I år prisades 39 mjölkbönder som levererat mjölk av högsta kvalitet i 23 år med LRF mjölks guldmedalj. 35 av dessa var på plats i Stockholm den 27 mars och mottog sin medalj av kungen. Från Gävleborgs och Dalarnas län var det sammanlagt 8 mjölkproducenter som prisades.

GÄVLEBORG

- Per-Olov Andersson, Bofara, Kilafors
- Pär & Ingrid Andersson, Fiskeby, Hudiksvall
- Hans & Gunilla Jonpers, Klon, Edsbyn
- Bengt Larsson, Bofara, Kilafors
- Per-Olov & Jan-Erik Jonsson, Krusänga, Delsbo

DALARNA

- Ingemar Karlsson, Esaiegårdar, Borlänge
- Berit Norberg, Västbjörka, Vikarbyn
- Mats Öberg, Gåsbo, By Kyrkby

Ingen ska ha långt till pengar

Riksdagen har beslutat om ett politiskt mål att alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser. Länsstyrelsen har därför ett uppdrag att bevaka och utveckla grundläggande betaltjänster.

Utbudet av betaltjänster förändras snabbt, särskilt då det gäller kontanthantering. På vissa orter kan det ge ökade problem för företag, organisationer och privatpersoner. Samtidigt ger förändringen möjligheter till utveckling, både nya tekniska lösningar och nya serviceställen.

VI BEVAKAR HELA SVERIGE

Landets 21 länsstyrelser samarbetar i uppdraget att bevaka om tillgången till grundläggande betaltjänster motsvarar samhällets behov. Det innebär att det ska finnas möjlighet att ta ut och sätta in kontanter, betala räkningar och sätta in dagskassar på konto. Vi kartlägger behovet av och tillgången till grundläggande betaltjänster och följer utvecklingen på marknaden. Bevakningen sammanställs varje år i en rapport, där situationen i Gävleborgs län finns som ett kapitel. Rapporten lämnas till Näringsdepartementet.

Vi vill ha in så mycket synpunkter som möjligt till årets rapport. Vilka problem ser Ni att det finns? och har Ni förslag till förbättringar kring betaltjänster? Ring eller mejla dina synpunkter till någon av oss senast 30 sept.

STÖD TILL OMRÅDEN MED BEHOV

Länsstyrelsen kan ge stöd till områden där marknaden inte fyller samhällets behov. Det är ofta mindre orter på landsbygden där avstånden till service är långa. Vi kan på olika sätt vara med och ge stöd till insatser som övergripande utvecklingsprojekt eller stöd till investeringar i ny teknik, till exempel till butiker som vill erbjuda service inom kontanthantering och andra betaltjänster.

Uttagsautomaten i Los är en av de betalningslösningar som fått stöd av Länsstyrelsen. Foto: Mariana Femling

Oavsett var i landet du bor eller är verksam ska du ha tillgång till tjänster som du kan använda för att betala med och för att ta ut kontanter.

Företagare och föreningar ska kunna sätta in sina dagskassar på bankkonto. Dessa tjänster kallas för grundläggande betaltjänster.

TYCK TILL!

Har Du eller någon Du känner problem med att:

- Betala räkningar
- Sätta in/ta ut pengar på konto
- Hantera kontanter
- Med mera

Ring eller mejla dina synpunkter till någon av oss senast 30 sept.

Mariana Femling
010-225 14 80
mariana.femling@lansstyrelse.se

Håkan Sundelin
hakan.sundelin@lansstyrelsen.se

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Länsstyrelsen
Gävleborg

Redaktion:

Ann Marie Fagerberg, Berit Löfgren, Sten-Rune Lundin, Jenny Larsson, Märta Ohlsson, Kristin Larsson

Ansvarig utgivare: Mats Hindström

Layout: DietmarDesign | Tryck: Danagårds LITHO AB | Upplaga: 5 500 ex

Adressändringar och prenumerationer:

Gisela Kayal 010-225 02 48, gisela.kayal@lansstyrelsen.se

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling - Europa
investerar i landsbygdsområden

Bekämpar du skadedjur i dina byggnader? Tänk på att du ska spara dokumentation av bekämpningen. Foto: Thomas Möller/Mostphotos

Tänk på det här – Några tips från kontroll

- Gör dina ändringar av SAM-ansökan så fort som möjligt. Om vi föranmäler en arealkontroll innan 15 juni så har du inte längre samma möjligheter att ändra i din ansökan.
- Kom ihåg aktivitetskravet. Senast 31 oktober så måste du odla, beta, putsa eller slå av dina marker.
- Vilka villkor i förgröningen gäller dig? Behöver du ha ett visst antal grödor för att uppfylla förgröningsvillkoren eller är du undantagen? I SAM-Internet kan du kontrollera om du uppfyller förgröningsvillkoren.
- Gå igenom vilka tvärvillkor som gäller just dig. Miljöhusesyn är ett hjälpmedel som kan användas.
- Har du nötkreatur? Tänk på att märka om djur som tappar öronmärken samt att rapportera alla händelser till CDB i rätt tid.
- Har du får, getter eller grisar? Tänk på att märka djuren, journalföra händelser och anmäla förflyttningar.
- Bekämpar du skadedjur i dina byggnader? Tänk på att du måste dokumentera bekämpningen.
- Producerar du foder? Kontrollera om du ska vara eller är anmäld som foderföretagare hos Jordbruksverket.
- Producerar du produkter som hamnar i livsmedelskedjan? Kontrollera om du ska vara eller är anmäld som primärproducent hos Länsstyrelsen.

Kristin Larsson
Länsstyrelsen Gävleborg
010-225 14 42
kristin.larsson@lansstyrelsen.se

Gisela Kayal
Länsstyrelsen Dalarna
010-225 02 48
gisela.kayal@lansstyrelsen.se

När kommer pengarna?

Det är ingen nyhet att utbetalningarna av stöd för både år 2015 och 2016 släpar efter.

Nedan försöker vi dock ge dig en bild av när de planerade utbetalningarna blir så som det ser ut just nu. För 2017 planeras delutbetalningar av miljöersättningar och kompensationsstöd att starta i oktober.

Utbetalningarna för direktstöden 2017 planeras att börja i slutet av december. Observera att utbetalningsplanen kan komma att ändras både framåt och bakåt.

Utbetalningsplan för stöd och ersättningar söka 2015

Stöd eller ersättning	Delutbetalning	Slututbetalning
Miljöersättning betesmarker och slätterängar – åtaganden 2014-2020	85 % började betalas ut i december 2015	Påbörjas i december 2017
Ersättningar för ekologisk produktion	85 % började betalas ut i mars 2016	Påbörjas i december 2017
Kompensationsstöd	85 % började betalas ut i mars 2016	Började betalas ut i oktober 2016

Utbetalningsplan för stöd och ersättningar söka 2016

Stöd eller ersättning	Delutbetalning	Slututbetalning
Direktstöd (Gårdsstöd, förgröningsstödet, nötkreatursstödet och stödet till unga)	70 % började betalas ut i oktober 2016 90 % började betalas ut i december 2016	Påbörjas i juni 2017
Miljöersättning betesmarker och slätterängar – åtaganden 2014-2020	85 % började betalas ut i december 2016	Påbörjas i december 2017
Miljöersättning betesmarker och slätterängar – åtaganden 2007-2013	Utbetalt	
Miljöersättning fäboddar	Utbetalt	
Miljöersättning restaurering av betesmarker och slätterängar	Utbetalt	
Miljöersättning skötsel av våtmarker och dammar	Utbetalt	
Ersättningar för ekologisk produktion	85 % började betalas ut i oktober 2016	Påbörjas i december 2017
Kompensationsstöd	85 % började betalas ut i oktober 2016	Påbörjas kvartal 3 2017
Djurvälfärdsersättningar	Ingen delutbetalning	Började betalas ut den 31 mars 2017
Nationellt stöd för produktion av potatis, bär och grönsaker samt smågrisar och getter	Ingen delutbetalning	Började betalas ut den 4 november 2016
Nationellt stöd för slaktsvinsproduktion	Ingen delutbetalning	Betalas ut till dig månaden efter du lämnat slaktsvin till slakteriet
Miljöersättning hotade husdjursraser	Ingen delutbetalning	Påbörjas i april 2017.
Nationellt stöd för mjölkproduktion	Ingen delutbetalning	Utbetalning månaden efter du levererat mjölk till mejeriet. Vid direktförsäljning av mjölk får du utbetalningen en gång per år, efter du har redovisat mjölken till Jordbruksverket. Vi gör den utbetalningen i september.

Pernilla Månsson
Länsstyrelsen Gävleborg
010-225 14 44
pernilla.mansson@lansstyrelsen.se

Jennie Lundgren
Länsstyrelsen Dalarna
010-225 02 50
jennie.lundgren@lansstyrelsen.se

Vad behövs för att väva en ullpläd?

För dem som inte behöver en hel pläd finns axelfiltens som värmer.

Det produceras en del ull i vårt län som inte tas till vara. Förhoppningar om att det ska ändras finns hos fler än mig. Polyester och bomull är inte bra för miljön och på detta går det inte att producera på ett varsammare sätt här hos oss.

ULL

För att få bra ull behövs bra ullproducerande får. Ren och fin ull ska skickas till spinnerierna. Det betyder att ullfällarna ska sorteras hemma innan de skickas iväg. Ta bort tovig ull, buk- och lårull och annan förorenad ull. Det blir mindre att transportera och spinneriet blir mer nöjda.

VÄVERIET I BOLLNÄS

I det som tidigare var mejeri i Bollnäs finns ett 40-tal olika företag. Ett av dessa är ett ullväveri. Det är Lars Åke Åkerlund och Gunilla Granström som startade verksamheten för tre år sedan. Båda har ett förflutet på Växbo Lin. Lars-Åker var med och startade den verksamheten också och Gunilla arbetade

Giftfri Design

Uttrycket Giftfri Design är ett begrepp i utvecklingsarbetet för återvinning, återanvändning och reparationer av produkter. Finns gifter och skadliga ämnen i en vara är den inte lämpliga att återvinna. Därför är det viktigt att det som produceras är giftfritt.

ULL, LITET GLOBALT

I stora delar av världen lyxkonsumerar textilier. I Sverige går mycket till soporna men en liten del återvinns. När textil är använt är det mesta av kemikalerna borta även om det kan finnas en del rester i textila material som inte används till kläder. Att notera är att det som tvättas ur ändå hamnar i avloppsvattnet och vidare i vår miljö. Problemet med kemikalier är dock större vid produktion av textilier där stora mängder kemikalier används per kg textilier.

Ull utgör idag endast 1,9 % av världens fiberproduktion på grund av syntetfibers och bomullens marknadsdominans. Internationellt uppskattas den årliga ullproduktionen till 2,1 miljoner ton. Australien står för en femtedel och länder som Kina, Nya Zeeland, Iran, Argentina och Storbritannien ligger inte långt efter. Det är inte bara ländernas totala produktion av ull som är stor. Många av fåren har avlats för en abnorm

ullproduktion som kräver sitt. Användningen av kemiska bekämpningsmedel för att skydda djuren från insektsangrepp utgör en betydande miljöbelastning för de tvätterier som sedan tar hand om ullen.

VÄRDEFULLT ELLER VÄRDELÖST

Detta problem finns inte hos oss. Alltså är vår ull fri från gifter. Ändå går det mesta i soporna. Ull är en fantastisk fiber som värmer, isolerar och håller sig ren.

- Det är ett material som har utvecklats under 30 miljoner år för att fungera på varmblodiga djur, för att citera Alan Waller, nestor inom ullhantering. Det finns också många olika sorters ull som kan användas för olika ändamål. Trots detta så har ekonomin varit svag för ull under en lång tid.

LJUSGLIMTAR

Nu händer det, trots allt, en hel del inom området. Intresset ökar så smått lite var stans i Sverige och i våra grannländer.

Högskolan i Gävle har en färdig ansökan som ännu inte hittat finansiering. I denna förstudie ska ullen belysas ur ett systemperspektiv för att alla lösa och brutna länkar ska hitta en väg att sättas samman till nytta och lönsamhet. För giftfri design handlar inte bara om att en produkt är fri från gifter. Det handlar också om att produktionen, från råmaterial till färdig produkt ska vara fri från skadliga ämnen, vara säker att använda och att det finns en snygg avslutning för produkten.

Regionalt arbetar Kulturutveckling på Region Gävleborg med att lyfta fram den svenska ullen. Det görs på olika sätt genom föreläsningar och kurser. Kulturutveckling arbetar även med ett ullprojekt där slöjdare fått anmäla sitt intresse att delta och skapa av ull. Resultat kommer att visas i en utställning under 2018.

På riksplanet arbetar de textila hemslöjdskonsulenterna med en vandringsutställning om ull. Utställningen ska vara klar och invigas på VÄV 2017 i Växjö. Syftet med utställningen är att utmana normer kring ullen. Utställningen kommer sedan att turnera runt i landet, i dagsläget är det inte bestämt när den kommer till Gävleborgs län.

Berit Löfgren
010-225 14 36
berit.lofgren@lansstyrelsen.se

som kvalitetsgranskare. Genom olika kontakter slumpade det sig att Lars-Åke fick erbjudande om att köpa tre mekaniska vävstolar till ett bra pris. Lokaler fanns i mejeriets tidigare torr mjölkutlastning. Maskinparken utökades med en ruggningsmaskin i höstas. Denna används inte enbart för det som vävs på plats. Vävare i hela landet kan skickat sina plädar till Bollnäs för beredning.

DJUP OCH BRED KUNSKAP

Det behövs särskild kunskap om hur maskinerna på väveriet ska skötas för att få dem att väva precis som är tänkt. Lars-Åke, som har lång erfarenhet av linneväveri har en mycket god grund.

– Ullväven ska slås så mycket lösare än linneväven, säger Lars-Åke. Det är alltså stora skillnader i det som ändå ser ganska lika ut för en novis. Gunilla har gått hantverkslärlingsutbildning i Leksand, Lars-Åke har lärt sig sedan 1989, när linspinneriet startades i Växbo. Det är så med hantverksyrken, det tar tid att lära sig.

FRAMTIDEN

Nu är det Lars-Åke och Gunilla som arbetar säsong på väveriet. Lars-Åke

Gunilla och Lars-Åke förbereder en pläd i ruggningsmaskinen som först har tvättats. En väv ska vara mellan 23 och 30 meter för att passa. Är de kortare måste de sys ihop.

kör också entreprenadmaskiner, Gunilla arbetar i butiken hos Växbo kvarn. De har även 54 tackor som bland annat betar av "småskvättar" runt om i trakterna. Just nu säljs deras filter och plädar på fyra platser i länet och i en butik i Göteborg. I framtiden önskar paret att kunna utöka produktionen i Väveriet och kunna anställa.

Text och foto: Berit Löfgren
010-225 14 36
berit.lofgren@lansstyrelsen.se

Vackert sydd langett runt alla filter.

En regional livsmedelsstrategi för Gävleborg

Vi behöver mer bra mat från Gävleborg. För att det ska ske har Länsstyrelsen Gävleborg, Region Gävleborg och LRF Gävleborg startat jobbet med att gemensamt ta fram en regional livsmedelsstrategi för länet.

Länsstyrelsen Gävleborg, Region Gävleborg och LRF Gävleborg ska genomföra projektet tillsammans. Foto: Torsten Edwinston.

I januari 2017 presenterade landsbygdsminister Sven-Erik Bucht en nationell livsmedelsstrategi. Det övergripande målet med denna är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar samtidigt som relevanta miljömål nås och tillväxt och sysselsättning skapas. Regeringen har även tagit fram en handlingsplan som innehåller åtgärder och uppdrag. Nu ska vi i Gävleborgs län ta fram en regional livsmedelsstrategi!

I arbetet med att ta fram den regionala livsmedelsstrategin samarbetar Länsstyrelsen Gävleborg, Region Gävleborg och LRF Gävleborg. Aktörer som på olika sätt har koppling till livsmedel i Gävleborg kommer att engageras i projektet. Målet är att det ska finnas en samsyn kring vad som behövs för att hantera hinder och skapa möjligheter för en ökad lönsamhet och ökad sysselsättning inom livsmedelsbranschen i Gävleborg. Vi kommer även att ta fram en åtgärdsplan så att idéerna blir verklighet!

Berit Löfgren, 010-225 14 36
berit.lofgren@lansstyrelsen.se

Anna Hernell, 010-225 14 92
anna.hernell@lansstyrelsen.se

Ängs- och betesmarksinventeringen

Under sommaren 2017 fortsätter arbetet med att inventera länens ängs- och betesmarker. Inventeringen, som startade 2016, görs på uppdrag från Jordbruksverket och är en uppföljning av tidigare inventeringar.

Inventeringens syfte är att utgöra underlag för uppföljningar av olika åtgärder för natur- och kulturmiljön och utvärdering av miljöersättningar. Den ligger också till grund för rådgivning, samhällsplanering och forskning. I första hand är det marker som tidigare har inventerats men som inte får något jordbruksstöd som kommer att besökas. Då antalet marker är stort kommer vi tyvärr inte att ha möjlighet att höra av oss till markägaren innan besöket.

Det vi tittar efter är om det finns gräs och örter som visar att marken brukats tidigare. Träd och buskskikt undersöks och gamla, vidkroniga träd och lövtäktsträd registreras, liksom kulturlämningar såsom lador, gärdesgårdar och stenrösen. Även vissa mossor, lavar och svampar knutna till jordbrukslandskapet antecknas, samt insekter och andra djur som också hör dit.

Resultatet av inventeringen samlas i databasen TUVÅ som är tillgänglig för alla via jordbruksverkets hemsida. Där finns också tidigare års inventeringar. Kanske är din mark med? Då kan du i så

fall se om du har någon mark som har högre värden och som det kanske går att söka miljöersättning för, eller om du har mark som är värd att restaurera.

Naturliga gräsmarker tillhör de snabbast försvinnande livsmiljöerna i landet och eftersom lönsamheten ofta är låg, brukas slåtterängar och naturbetesmarker i allt mindre omfattning, med resultatet att de växer igen. Endast någon procent av mängden hävdade marker finns kvar jämfört med för 100 år sedan. För att bromsa den utvecklingen finns flera bidrag att söka som uppmantrar till fortsatt traditionellt bruk av ängs- och betesmarker, både i form av miljöersättningar och som stöd inom landsbygdsprogrammet. Man kan också få rådgivning om skötsel av natur- och kulturvärden i odlingslandskapet från länsstyrelsen.

Sarah Lagerberg, Dalarna
010-225 02 42
sarah.lagerberg@lansstyrelsen.se

Johan Färlin, Gävleborg
010-225 14 83
johan.farlin@lansstyrelsen.se

Fältgentianor. Foto: Sarah Lagerberg

INFORMATION

Information om Ängs- och betesmarksinventeringen finns på Jordbruksverkets hemsida under ett rikt odlingslandskap under fliken miljö och klimat.

Information om de olika stöden hittar du på Jordbruksverkets hemsida under:

- Jordbrukarstöd – Miljöersättningar
- Stöd i Landsbygdsprogrammet – Miljöinvesteringar

På länsstyrelsens hemsida under fliken Lantbruk och landsbygd hittar du kontaktuppgifter och information om de stöd och kurser som berör odlingslandskapet i länen.

Blommande äng framför fåbodstugor i Granåsen, Särna. Foto: Sarah Lagerberg.

Nu är det betessäsong!

Nötkreatur, får och getter ska hållas ute under sommaren. Att låta sina djur gå på bete leder till positiva effekter på såväl djurens hälsa som deras beteende. Nedan följer information om när olika djurkategorier ska hållas på bete och vad man behöver tänka på vad gäller stängsel och betesmarker.

NÖTKREATUR

När det är betessäsong och hur många dygn bete som krävs beror på i vilken del av landet som djuren hålls. I Dalarnas och Gävleborgs län gäller följande:

Kategori	Antal timmar/dygn	1 Maj – 1 Oktober	1 juni – 31 augusti
Nötkreatur i mjölkproducerande besättningar	Minst 6 timmar i sträck	Minst 60 dygn bete*	Minst 30 dygn bete*
Andra nötkreatur	Dygnet runt	Minst 60 dygn bete eller utevistelse	Minst 30 dygn bete eller utevistelse
Ungdjur i mjölkproducerande besättningar födda i februari**	Dygnet runt	-	Minst 30 dygn bete
Andra ungdjur födda i februari**	Dygnet runt	-	Minst 30 dygn bete eller utevistelse
Tjurar	-	-	-

* På betesmarken ska det finnas växter i sådan mängd och av sådan kvalitet att djuren med ett naturligt betesbeteende kan beta samtidigt.

** Eftersom kalvar (yngre än sex månader) inte behöver släppas ut får antalet dygn i vissa fall minskas i förhållande till när djuret har fötts under den angivna månaden.

FÅR OCH GETTER

Får och getter ska vara ute hela dygnet under en sammanhängande period någon gång under tiden 1 maj till 15 oktober. I Dalarnas och Gävleborgs län gäller att betesperioden ska vara minst två månader. Får och getter får dock hållas inne hela eller delar av dygnet i följande fall:

- Om det är nödvändigt för att skydda djuren vid onormala väderleksförhållanden,
- Om det är nödvändigt för att skydda marken från skador vid onormala väderleksförhållanden,
- Om det är nödvändigt för att skydda djur mot allvarliga insektsangrepp,
- Om det finns en omedelbar fara för rovdjursangrepp som rimligen inte kan undanröjas på annat sätt,
- Om fåren är anmälda för slakt och ska slaktas före den 15 juni, eller
- Om djuren måste skötas, vårdas eller behandlas på ett sätt som inte är lämpligt utomhus.

Om djur hålls inne hela dygn i enlighet med någon av ovanstående punkter ska detta journalföras.

Nu är det betessäsong. Har du koll på vilka regler som gäller för dina djur? Foto: Linda Elverstig

STÄNGSEL OCH BETESMARKER

Betesmarker, rasthagar och drivningsvägar ska vara fria från föremål som djuren kan skada sig på. Stängsel ska vara väl uppsatta, sträckta och underhållna. Om taggtråd används får den inte vara strömförande. Däremot får strömförande slät stängseltråd monteras på stängsel som innehåller taggtråd om eltråden monteras på en distanshållare på den sida av stängslet som djuren hålls. Det ska även vara ett horisontellt avstånd på minst 15 centimeter mellan eltråden och taggtråden och taggtråden ska jordas.

Susanna Svens
010-225 14 27
susanna.svens@lansstyrelsen.se

Efter den 1 augusti ska stutar och tjurar äldre än 6 månader hållas i lösdrift. Foto: Cilla/ Mostphotos.

Påminnelse! Stutar och tjurar ska hållas i lösdrift efter 1 augusti 2017

Efter den 1 augusti 2017 ska stutar och tjurar som är äldre än 6 månader hållas i lösdrift. Den föreskrift som reglerar detta trädde i kraft redan 2007, men med en lång övergångstid för kravet på lösdrift för handjur till den 1 augusti 2017.

Den främsta anledningen till att handjur ska hållas på lösdrift är att det är svårt att hålla dem rena när de står uppbundna. Såväl djurskydd som djurhälsa och livsmedelshygien påverkas av att djuren inte är rena. Eftersom det inte finns något krav på bete för tjurar riskerar också dessa att få för lite motion och möjlighet att röra sig om de står uppbundna.

Kravet på lösdrift innebär att du kan behöva bygga om dina stallar. Ombyggnation kan också innebära att du måste ansöka om förprovning. Mer information om hur du ansöker om förprovning finns på Jordbruksverkets hemsida, Jordbruksverket.se. Där finns också föreskriften som reglerar kravet på lösdrift för handjur (Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om djurhållning inom lantbruket m.m.; SJVFS 2010:15).

Maria Edlén
010-225 14 14
maria.edlen@lansstyrelsen.se

Nyfiken på Ekologisk Havtornsodling

Häng med på en fältvandring den 24 augusti mellan kl 15:00-17:00.

Vi besöker vi Christina Stålberg och Anders Jonsson som driver KRAV-certifierad havtornsodling i Ockelbo. Vi tittar på odlingen och diskuterar etablering, odlingsystem och skörd.

För mer information och anmälan:

<https://jordbruksverket.pingpong.se/oppenkatalog>, sök på kursid: 2124

Sista anmälningsdag: 2017-08-21

Frågor: Karin Ellgardt Fredlund
010-225 14 24
karin.ellgardtfredlund@lansstyrelsen.se

Grundkurs om lien och lieslätter

Plats: Grangärde Hästberg

Tid: Fredagen 21 juli kl 09.00 - ca 16.00

Ledare: Kjell Gustafsson

Det är inte lätt att slå med lie om den inte är vass. På den här kursen får vi möjlighet att lära oss både att slipa och att slå samt lite om ängens flora. Kjell har hållit kurser på detta tema i många år och kan det mesta om liens historia och användning. De som har upplevt honom tidigare kan intyga att han är både kunnig och underhållande!

Ta med egen lie om du har, men köp inget nytt innan kursen. Kjell har med sig olika modeller av liar som du kan prova.

Tag med lunch och fika samt tåliga kläder och rejäla skor.

Max 20 deltagare

Eventuella frågor: Märta Ohlsson, 010-225 02 58,
marta.ohlsson@lansstyrelsen.se

Anmälan senast den 10 juli via kalendern på
www.lansstyrelsen.se/dalarna/

Är din lie lite slö?

Har du svårt att få den riktigt vass på egen hand? Nu erbjuder Lansstyrelsen i Dalarnas län kostnadsfri praktisk rådgivning i lieslipning. Slipa din lie i lugn och ro och få så mycket hjälp du behöver. Du kan även få hjälp med jordläggning och övrig inställning av lien om det behövs.

Kontakta handledarna direkt för bokning/förfrågan!

- **Dala-Floda:** Odens Olle Eriksson, 0241-222 97 (kl 18-21) eller odens.olle@gmail.com
- **Bjursås:** Mattias Ahlstedt, 0730-39 54 61, mattias.ahlstedt@naturskyddsforeningen.se

Märta Ohlsson, marta.ohlsson@lansstyrelsen.se

Valldag 14 juni!

Länsstyrelsen Dalarna och Gävleborg samt Stiernhööksgymnasiet bjuder in till valldag med fokus på kvalitet!

Onsdagen 14 juni 2017 kl 10.00-16.00

Stiernhööksgymnasiet i Rättvik, Masvägen 15, i aulan

På förmiddagen föreläsningar som tar upp aktuella frågor inom vallproduktion så som odling, ensilering och utfodring. Dagen riktar sig både till konventionella och ekologiska producenter. På eftermiddagen är det visning och demonstration med fokus på rundbalar även övriga vallmaskiner visas. Dalarnas vallhunds-klubbar visar hur du som djurägare har nytta av vallhund. Information om vallfröblandningar och visning av gödseldamm-sugare för hästhagar.

I aulan

10.00 Välkommen! med rektor Marcus Zetterlund

10.15 Lars Ericson, Länsstyrelsen i Västerbotten berättar om vikten av vallkvalité och hur bra kvalitité uppnås.

11.00 Ulrika Listh, Jordbruksverket. Hur gödsla en vall för bästa resultat men med minsta möjliga miljöpåverkan?

11.45 Kicki Markusson, Växa. Om sommarfoderstater och betesstrategier för nöt och får.

12.30-13.30 Lunch serveras av LRF ungdom till en kostnad av 50 kr

Vid åker Lugnet 4, maskinvisning skyltat från RV 70 norr om Rättvik.

13.30-16.00 Visning av vallmaskiner.

Medverkar gör Christer Johansson, maskinkonsult, Jordbruksverket samt Anders traktorservice, Lantmännen Maskin, John Deere, Swedish Agro, Claas, Traktor Nord, Fendriks, Söderberg och Haak samt Acco MF.

Dalvikskvarn och Lantmännen informerar om vallfröblandningar för vår region.

LRF, Ekologiska Lantbrukarna, Hushållningssällskapet, Sveriges nötköttsproducenter, Agricoach och Växa medverkar.

Vid ladugården, Dalhallavägen 10

13.00-16.00 Visning av vallning av nöt och får genom Södra Dalarnas vallhundsclubb och Dalarnas vallhundsclubb.

13.00-16.00 Visning av djurstallar från lektionssal.

Trangärde skogstjänster demonstrerar Amazone HorseHopper en betesputsare med gödselsamling för hästhagar.

Kontaktpersoner

Kristina Homman, 010-225 02 45, kristina.homman@lansstyrelsen.se

Anders Knapp, 072-244 36 34, anders.knapp@rattvik.se

Ingen anmälan krävs

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden